

Vláda zřídí komisi pro rozvoj Podbrdí

Petr DUDEK, moderátor

Jak už jsme několikrát zdůraznili, vláda dnes na jednání ve Spáleném Poříčí rozhodla, že zřídí komisi pro rozvoj Podbrdí. Tento region, říká vláda, je infrastrukturně zanedbatelný. Je to také region, kde se má stavět americká radarová základna. Vláda tento úmysl, ve zmíněném regionu nepřiliš populární, podporuje a nabízí proto podbrdským obcím investice ve výši stamilionů korun, které mají zlepšit život lidí v této oblasti. Je toto správný krok? Bývalý vrcholný politik a člen ODS Miroslav Macek napsal na internetu: "Silně protestuji proti tomu, aby se moje peníze, nedobrovolně odevzdané státu ve formě daní, utrácely na uplácení starostů obcí. Na to daně sloužit nemají a nesmějí." Konec citátu. Já vítám Miroslava Macka po telefonní lince v našem vysílání. Dobrý večer.

Miroslav MACEK, bývalý vrcholný politik, člen ODS

Dobrý večer všem posluchačům.

Petr DUDEK, moderátor

A ještě jeden citát. Ekonom z výzkumného střediska CERGE Daniel MÜNICH na vyjádření pana Macka reagoval na internetu takto, citují: "Po dlouhé době padl návrh platit z mých daní něco rozumného. Budu velice rád, když mi vláda za mnou odevzdané daně zajistí radarem o něco větší bezpečí." A dále pan MÜNICH píše: "Obecně si myslím, že když stát prosazuje násilně něco, z čeho bude mít většina občanů výhody a malá skupina nepříjemnosti, měl by to stát těm poškozeným kompenzovat právě z daní těch prvních." Konec citátu. Já vítám Daniela Münicha u nás ve studiu. Dobrý večer.

Daniel MÜNICH, ekonom z výzkumného střediska CERGE

Dobrý večer.

Petr DUDEK, moderátor

Připomínám posluchačům, že stále ještě mohou reagovat, pokud chtějí, na adrese radioforum@rozhlas.cz, anebo mohou poslat SMS na číslo 9077703. Teď ale k hostům ve studiu. Pane Münichu, vy dále na internetu píšete, že podle vás je situace podobná, jako když zaplatíte popelářům za jejich špinavou práci, myslím, je to podobné s těmi obcemi v Podbrdsku. Můžete to nějak rozvést, ten příměr?

Daniel MÜNICH, ekonom z výzkumného střediska CERGE

Já spíš můžu uvést jiný příměr. Když vám někdo bude chtít za domem postavit vepřín nebo otevřít lom, bude to pro vás nepříjemný a pro velkou většinu lidí to naopak bude výhodné, protože tam budou mít kámen, bude vepřové maso a tak dále. No a myslím, že je spravedlivé, když ten, kdo staví nebo způsobuje vám tu nepříjemnost, vám tu nepříjemnost kompenzuje.

Petr DUDEK, moderátor

A myslíte si, že tímto způsobem se to kompenzovat dá, to znamená, že daňoví poplatníci by měli kompenzovat obyvatelům Podbrdská to, že za jejich humny bude něco, co jim není příjemné, je to tak?

Daniel MÜNICH, ekonom z výzkumného střediska CERGE

Přesně tak. Nepovažuji to za úplatek těm starostům, ale za kompenzaci občanům, kteří tam žijí.

Petr DUDEK, moderátor

Pane Macku, pokud jsem rozuměl tomu, co jste napsal ve svých glosách na internetu, tak vy se na to díváte úplně opačně. Je to tak?

Miroslav MACEK, bývalý vrcholný politik, člen ODS

Je to tak a po dnešku ještě více podivně, protože vznikne komise pro rozvoj Podbrdská a jako v životě jsem neviděl komisi, která by tedy něco důkladně a hlavně efektivně a levně vyřešila. Ale proč v tom případě nevznikne komise pro rozvoj Osoblažska, Rýmařovska, Bruntálska, pro rozvoj Šlechtovy restaurace ve Stromovce, prostě pro všechny zanedbané oblasti. Navíc vláda říká, že tato oblast je infrastrukturně zanedbaná. Pak bych ale hrozně rád viděl, kteří politikové ji infrastrukturně zanedbali, protože i každé hloupej chalupář ví, že když jeden rok něco zanedbá na střeše, tak druhý rok ta oprava stojí třikrát nebo desetkrát tolik. Nedostávám tyto informace. Prostě jenom se vytváří komise, která má nasypat stovky milionů na zavření huby starostům.

Petr DUDEK, moderátor

Já bych odcitoval e-mail, který jsme dostali od místostarosty Ždírcce nad Doubravou, pana Pavlíčka, který píše, cituji: "Pokud přislíbený příspěvek vlády České republiky údajně nesouvisí s výstavbou radaru, mohl by být přiznán všem obcím v České republice, protože potřeba obnovy a doplnění infrastruktury je v celé republice." Konec citátu. Pane Macku, s tím byste asi souhlasil.

Miroslav MACEK, bývalý vrcholný politik, člen ODS

Samozřejmě. Je to přesně tak. Navíc ještě je tady jedna věc. Řekne se, co lidem není příjemné v té oblasti, tak by se jim za to mělo zaplatit a to už bychom pak platili úplně za všechno, protože najednou by všechno začalo být nepříjemné. Já rád zaplatím za bezpečí a nejsem zdaleka proti tomu radaru, ale myslím si, že to rozhodnutí o tom, jestli radar ano, nebo ne, je stoprocentně a ryze rozhodnutí politické, ne odborné jako politické. A politikové najednou, prostě pod nějakým asi strachem ze zodpovědnosti rozhodnout, někteří říkají referendum, ať to tedy rozhodne někdo za nás, někdo řekne, no, tak uplatněme ty starosty, ať jsou taky pro to, aby jako se trošku té odpovědnosti toho rozhodnutí zbavili. Ale pokud by takhle postupovali všichni politikové, tak bychom tady ještě měli právo útrpné, popravovalo by se, prostě všechno takové, protože politik je od toho, aby někdy i proti vůli většiny prosadil to, o čem je vnitřně přesvědčen a má tu ideu, že je správné.

Petr DUDEK, moderátor

Pane Münichu, vy jste na začátku, když jsme poslouchali pana Macka, kýval, pak jste kývat přestal. Takže musím vám teď dát prostor, abyste rozlišil, s čím jste souhlasil, s čím jste nesouhlasil.

Daniel MÜNICH, ekonom z výzkumného střediska CERGE

Já souhlasím s většinou vlastně. Určitě je to politické rozhodnutí. A s čím nesouhlasím, je vlastně s tím, jak to vláda podala. Já se domnívám, že vláda měla říct toto bude kompenzace za tu nepříjemnost, kterou tam máte, protože zanedbaných okresů máme v České republice nespočet a peníze, peněz dostatek nemáme. Takže vláda měla upřímně říct, že to je kompenzace, vyhla by se tomu, že by to bylo nazýváno úplatek starostům a ta situace by byla naprosto přehledná, normální.

Petr DUDEK, moderátor

Další e-mail přišel od pana Dobroty, cituji, myslím, že není adresován našim hostům, to upozorňuji na začátek, a teď tedy čtu. "Nepřipadáte si jako hyeny, že se snažíte vytřískat peníze od daňových poplatníků rozdmýcháváním strachu z neznámého? Mikrovlonné záření má spousta obyvatelů věžáků tři metry od hlavy a žádný se nevzpírá. A co lidé v sousedství spaloven, hlučných dálnic, prašných provozů, jedovatých zinkoven a tak dále? Až se to uklidní, zavřou ty největší křiklouny za šíření poplašné zprávy a rozvracení republiky." Tolik posluchač Dobrota. Já bych se vás, pane Münichu, zeptal v této souvislosti, za prvé, co tomu říkáte a za druhé, také máte dojem, že je tady rozdmýchávání strachu z neznámého, jinými slovy, že obyvatelstvo neví o té radarové základně dost, aby mohlo samostatně uvažovat a nebyť manipulováno?

Daniel MÜNICH, ekonom z výzkumného střediska CERGE

To je sto otázek v jedné. Já nevím, na co dřív odpovědět.

Petr DUDEK, moderátor

Takže zjednoduším to takto. Má obyvatelstvo podle vašeho názoru dost informací o radarové základně?

Daniel MÜNICH, ekonom z výzkumného střediska CERGE

Tak jde o to, jestli si lidé dají tu práci a věnují čas tomu, aby si ty informace našli. Já za sebe mohu mluvit. Já jsem ten čas neobětoval, žiju z toho, co si přečtu v novinách a věřím něčemu, protože můj čas je drahocenný a nevěřím tomu, že by měl radar nějaký negativní dopad. Ale někdo ten názor může mít opačný, to přiznávám.

Petr DUDEK, moderátor

Další e-mail přišel od Zdeňka Králíčka, odcituji ho rovnou. "Počínání vlády v tomto směru je nepochopitelné. Není to tak dávno, co mluvčí, pan Klvaňa," připomínám, že pan Klvaňa je zmocněnec pro radar, nikoliv mluvčí, "čili pan Klvaňa dementoval, že by chtěl souhlas okolních občanů kupovat nabídkami výhod pro jejich obce a nyní pan premiér to otevřeně nabízí. Držím palec obyvatelům zúčastněných obcí, aby se nenechali těmito metodami ve svých názorech koupit," píše Zdeněk Králíček. Pane Macku, myslíte si, že je to opravdu tak, že se obyvatelé zúčastněných obcí ocitají v pozici, kdy se vláda snaží jejich přízeň koupit?

Miroslav MACEK, bývalý vrcholný politik, člen ODS

Já jsem o tom přesvědčen. Spíš těch starostů, nejenom těch občanů. Ale samozřejmě přes ty starosty občany. Ale já se ještě vrátím k tomu, co říkal pan Münich. On říkal, že jako si našel informace v tisku, a že mu ten radar nepřipadá nebezpečný, ale mluví za tu nepříjemnost, teď to slovo podtrhuji, by ti občané něco jako kompenzací dostat měli. Jakou nepříjemnost? Jako co je na tom radaru nepříjemné? Ať to tedy definuje. Jako to, že tam budou nějaká pracovní místa, to, že ti Američané

tady budou utrácet peníze, to, že nás budou bránit? To bych nenazýval nepříjemnost. To je spíš příjemné, ne? Čili co na tom radaru je nepříjemné? Tam je spousta ideologie a spousta těch starostů i občanů říká kategoricky ne a chtějí další expertní posudky a jeden jediný expertní posudek, který by je uspokojil, by byl ten, který by vyzněl stejně, jaký oni mají předsudek, to znamená, že by řekl škodí to. Všechny ostatní zpochybní, že jsou zaujaté, nejsou nezávislé a tak dál, protože mají předsudek a většinou ideologický, že to je špatně.

Petr DUDEK, moderátor

Pane Macku, než dám slovo panu Münichovi, odcitoval bych další e-mail, který přišel, či esemesku, který přišel od pana Nováka z Jihlavy. Ten píše: "Rozhodnutí vlády chápu jako výraz toho, že chce bezohledně prosadit radar za každou cenu a investice ve skutečnosti má připravit území Američanům." Tolik za podobné e-maily. Zdá se, že řada lidí prostě má odlišný názor než vy. V čem je podle vás chyba či odkud se ten rozdíl bere?

Miroslav MACEK, bývalý vrcholný politik, člen ODS

To já nedokážu posoudit, odkud se bere. Já znovu říkám, je to ryze politické rozhodnutí, tady toto a nějaká příprava území Američanům a tak dál, takhle já to nevidím. Prostě je povinností vlády bránit území a bránit lidské životy státu, kterému vládnou. A jak efektivně to dělají, jak se politicky rozhodnou, v zastupitelské demokracii to rozhodnutí je na nich a ne ho svalovat na nějaká referenda, experty a další věci a další věci. To jsou všechno jenom podpůrné věci, tady toto.

Petr DUDEK, moderátor

Teď tedy ... Ano.

Miroslav MACEK, bývalý vrcholný politik, člen ODS

A prostě já nevidím jeden jediný důvod, proč by za to se měly stovky milionů korun dávat tam. Já nemám nic proti tomu, je to s vysokou pravděpodobností opravdu infrastrukturně zanedbaná oblast, ale takových jsou tady desítky. A já bych rád viděl jednu jedinou studii nebo jedno jediné vysvětlení, jestli náhodou by v jiné oblasti ty peníze nebyly více potřeba, anebo jestli by tam nepracovaly podstatně efektivně.

Petr DUDEK, moderátor

Pane Münichu, teď mám na vás dvě otázky. K oběma nás inspiroval pan Macek. Ta první, v čem je ten radar vlastně nepříjemný?

Daniel MÜNICH, ekonom z výzkumného střediska CERGE

Tak na to já nejsem expert, ale ani jeden z nás, ani já, ani pan Macek, tam nežijeme, tak nemůžeme rozhodovat o tom, jestli nám to vadí, jestli to někomu vadí, nebo ne. Pokud to těm lidem vadí a my chceme, společnost prostě reprezentovaná politickou reprezentací, aby ten radar v České republice byl, aby stál přímo na těch Brdech u těch lidí, kterým je to nepříjemné, potom je na nás, abychom jim tuto nepříjemnost kompenzovali a ne rozhodovali za ně, jestli jim to má být, může být příjemné nebo nepříjemné.

Petr DUDEK, moderátor

A teď ta druhá otázka. Jakým způsobem se má správně rozhodovat, jestli peníze, v tomto případě tedy ty stamiliony, by v jiném - také zanedbaném - regionu nebyly vynaloženy efektivně? Jako ekonom

byste na to měl mít nějaký názor. Určitě není správné rozhodovat jenom podle toho, že tam se bude budovat radar a jinde se budovat nebude, nebo ano?

Daniel MÜNICH, ekonom z výzkumného střediska CERGE

Tak jak jsem říkal na začátku, vláda měla navrhnout nebo navrhnout obcím kompenzaci za tu nepříjemnost, že tam bude stát radar a neříkat, že to je, jsou peníze, které vláda dá, ať tam radar bude, nebo ne, protože samozřejmě vláda má řadu priorit a ty si musí nějak seřadit. Ale bezpečnostní priority jsou zřejmě, by měly být ty první.

Petr DUDEK, moderátor

Pane Münichu, a jak se díváte na to, že ta vláda vlastně slibuje, že peníze do Podbrdí půjdou, i kdyby se tam ten radar nakonec nestavěl? Když se vrátím k tomu příměru, který jsem si přečetl od vás na internetu k těm popelářům, tak mi to připadá, jako kdybych já řekl popelářům "já vám zaplatím za odvoz, i když vám nakonec do toho něco vleze a ty odpadky necháte na ulici". Není to tak?

Daniel MÜNICH, ekonom z výzkumného střediska CERGE

Říkám to od začátku, že vláda udělala chybu.

Petr DUDEK, moderátor

Pane Macku, mluvili jsme o tom už několikrát. Mě by zajímalo, kdybyste připomněl a dovysvětlil, jak vy se díváte na možnost rozhodnout v této věci v referendu?

Miroslav MACEK, bývalý vrcholný politik, člen ODS

Já myslím, že referendum je nesmysl. To je svalování prostě nebo rozměňování odpovědnosti, tady toto. Prostě to je politické rozhodnutí a musí rozhodnout politici, musí mít vůli rozhodnout a musí být na to, to, že občanům to musí vysvětlit, to rozhodnutí, to, že jim musí dát maximum informací, to, že to musí udělat elegantně, o tom já nepochybuji, ale prostě to rozhodnutí z nich nikdo nevezme. Referendum je v tomto případě absurdní. Proč ... Nedokážu prostě, nedokážu si ani představit, nemělo by to tak být, nemá to tak být, nesmí to tak být. To je opravdu, jako politikové si snímají ze svých beder zodpovědnost za svá rozhodnutí. A v tomto světě už je tak málo lidí, kteří jsou ochotní tu odpovědnost plnou na sebe brát a každý chce se zakrýt nějakým expertem nebo nějakou studií nebo něčím dalším, aby prostě ta jeho odpovědnost osobní byla trochu menší, co kdyby náhodou to bylo špatné. Vždyť je to zoufalství.

Petr DUDEK, moderátor

Pane Münichu, co vy si myslíte o vhodnosti referenda jako nástroje, jak rozhodnout tuto otázku?

Daniel MÜNICH, ekonom z výzkumného střediska CERGE

Já naprosto souhlasím s tím, co řekl pan Macek, pokud jde o celonárodní referendum. Ale je úplně jiná věc, pokud mluvíme o místním referendu, pokud se těch lidí budeme ptát, jestli například kompenzace, které jim vláda nabízí ve formě lepších silnic, nové kanalizace, zavedení plynu, jestli jim to, ten radar za to stojí. V takovém případě bych se za to referendum přimlouval, aby to nebylo na těch starostech, které, kteří jsou potom obviňováni z toho, že jsou upláćeni.

Petr DUDEK, moderátor

Ještě jednu otázku na vás jako na ekonoma. Vláda mluví o stamilionových investicích, ale proč to nemá být třeba víc nebo míň? Podle čeho se ta pomoc má vyčíslit? Co když taky starostové vyšroubujou tu cenu bůhvíkam? Nejsme svým způsobem jejich rukojmí teď?

Daniel MÜNICH, ekonom z výzkumného střediska CERGE

Tak úplně nejlepší by bylo, kdyby na začátku se vytipovalo několik oblastí, které by mezi sebou v podstatě mohly soutěžit o nejnižší cenu, za kterou jsou ochotni na svém území strpět radar, tak by to bylo nejlepší. V současné fázi toho projektu už je pozdě. Prostě oni jsou jediným partnerem, s kterým se jedná, a oni samozřejmě potom mohou šponovat tu cenu hodně vysoko.

Petr DUDEK, moderátor

Rozumím vám dobře, že byste tady udělal takovou nabídku, a pak byste nechal neviditelnou ruku trhu, aby to rozhodla, kde ten radar bude stát?

Daniel MÜNICH, ekonom z výzkumného střediska CERGE

Tak ona není úplně tak neviditelná, ale je to metoda, jak poměřit ty místní nepříjemnosti a ty místní výhody, které ty finance přinesou.

Petr DUDEK, moderátor

Teď se bavíme teoreticky, pane Macku, ale zajímal by mě váš názor. Jak vy byste se díval na takovou metodu, že by na začátku tady bylo prostě stanoveny, je tady určitá částka, kterou může vláda zaplatit, a ať jednotlivé oblasti, které připadají v úvahu, by soutěžily o možnost radar postavit právě u nich.

Miroslav MACEK, bývalý vrcholný politik, člen ODS

Slyším to poprvé, takže by se člověk nad tím musel zamyslet. Pokud by těch oblastí bylo jako více než jedna nebo dvě, tak pak by to samozřejmě byla docela zajímavá metoda. Ale já pořád prostě tvrdím, že jako uplácet v tomto smyslu nebo dávat tam peníze za to prostě se nemá, protože pak se to šponuje do spirály, pak nepostavíme jednu jedinou dálnici. Jako pokud bychom tady měli místní referenda o tom, kudy povede dálnice, tak vás ubezpečuju, že tady nebude stát ani kilometr té dálnice. Takhle to přece nejde, to je jako principiálně špatné.

Petr DUDEK, moderátor

Pan Münich chce reagovat.

Daniel MÜNICH, ekonom z výzkumného střediska CERGE

Ten můj příklad platil pro případy lomů, vepřínů, skladů jaderného paliva, nikoliv pro síťové záležitosti, kde samozřejmě tato metoda nejde použít.

Petr DUDEK, moderátor

Máme tady další e-mail, který chci ještě odcitovat před závěrem našeho duelu. Pane Macku, jeden z posluchačů píše: "Finance a garance neškodnosti radaru, to je zástupný problém. Tady jde o to, že většina národa tu nechce Američany, stejně jako kdysi tu nechtěla Rusy. Vláda dělá opak." Souhlasil byste s takovým názorem?

Miroslav MACEK, bývalý vrcholný politik, člen ODS

Nevím, jak velká je to většina, nebo je-li to většina, ale je pravda, že Česká republika, potažmo před tím Československo má s velmocemi jaksí velice nepříjemné zkušenosti, a že lidé se dívají trochu skrz prsty na každou velmoc, která má nějaké zájmy na tomto území. To je historická zkušenost. To se zas těm lidem nedivím. A je na politicích, aby jim vysvětlili, jaký je v tom rozdíl.

Petr DUDEK, moderátor

Ještě krátce Daniel Műnich.

Daniel MűNICH, ekonom z výzkumného střediska CERGE

Můj pocit je, že odpůrci radaru křičí mnohem intenzivněji než stoupenci nebo ti, kterým je to jedno, a potom to všeobecně vyznívá i v médiích, že tady je velký odpor.

Petr DUDEK, moderátor

Tolik dnešní duel. Ve studiu byl Daniel Műnich, na telefonu Miroslav Macek a na e-mailu a SMS posílali posluchači. Všem děkuju a těším se brzy opět na slyšenou.

Miroslav MACEK, bývalý vrcholný politik, člen ODS

Na shledanou.

Daniel MűNICH, ekonom z výzkumného střediska CERGE

Na shledanou.